❁ تعليم التجويد ❁

اولنمشدر قزانده چيركوف خانونى ننك ورثه لرى ننك طبع
ند• محمدجان وبرادرى شريفجان الكريمى لرننك خراجاتى ايلان
١٨٩٩ نچى يلده

كتاب ننك باصمه سنه رخصت بيرلدى سنكت پيتربوزغده•
٢٥ نچى نويابرده ١٨٩٨ نچى يلده• ✳

Дозволено цензурою С.-Петербургъ, 20 Ноября 1898
Типо-Литографія наслѣдниковъ М. Чирковой, въ Ка

بسم الله الرحمن الرحيم

باب احكام النون الساكنة والتنوين

گر یولقسه تنوین ایلان نون ساکن احرفه *

* حکمی اظهار قلب ادغام اخفادور ای ذوالو

حرف اظهار عین غین حاء خاء همزها *

* حرف اخفا تاء ثاء جیم دال ذال ز

سین شین صاد ضاد طاء ظاء قاف فا *

* کافیله‌دور باری اون بش اقلابنك‌دور حرف

حرف ادغام یرملون‌لیك ایکی نوع دیدیلار *

* غنه‌لوی حرف یمنو غنه سزی حرف‌لر

باب احكام الميم الساكنة

میم ساکن اوغراسه میمه غنه‌لی ادغام اولور *

* گر یولقسه حرف باغه غنه‌لی اخفا اولور

اظهار اولور گر تصادف ایتسه باشقه احرفه *

* دقة ایله اظهارنده گر اولورسه واو ف

باب ادغام المثلين والمتجانسين والمتقاربين

ادج قسم کا منقسم دور ادغام اولانْ حرفین *

* مخرجی‌ده وصفی‌ده بر اولسه اولور مثلین

مخرجی بر وصفی باشقه اولسه اولور جنسین *

* قرب اولورسه ایکی‌نك برسیده دور متقاربین

مثلین مثل یوجهه کذا قد دخلوا *

* جنسین مثل عبدتم قربین بل رفعوا

باب ادغام شمسیه واظهار قمریه

لام تعریف حکمی ایکی ادغام شمسیه‌دور *

* هم ایکنچی حکمی آننك اظهار قمریه‌دور

حرف تثد ذرزسشص ضطظ لن شمسیه‌دور *

* ابغ حجك وخف عقیمه قمریه‌دور

باب حروف المد واسبابه

الف ایله هم واو ساکن قبلی مضموم هم دخی *

* یاء ساکن قبلی مکسور حرف مد دور بو اوچی

اوچنك صونکنده اولسه ایکی نسنه یا اولن *

* بری همزه بری ساکن بو ایکی اسباب مد

باب المد المتصل والمنفصل واللازم والعارض

لفظده حرف مد له همزه اولسه متصل *

* ایکسی ایکی لفظده اولسه مد منفصل

مدّ لازم حرف مدله ساكن اصلی‌ده‌دور *
* مدّ عارض حرف مدله ساكن عارضده‌دور
لازم ایله متصلْننك مدّ واجب یا ولدْ *
* عارض ایله منفصلده جائز اولور قصر مدّ
نزد عاصم كلدی عارضده توسّط قصر طول *
* بل محقق ماعداده دورت الف مقداری طول
متّصل‌دور مثل جاۤءُ منفصل یا ابراهیم *
* لازمی حاۤجّ وكاف تیك عارضی كالمستقیم

﴿ باب حرف اللین ومدها ﴾

واوایله یاساكن اولوب قبلی مفتوح اولسه‌لار *
* حرف لین اولور آلار بعدنده ساكن اولسه گر
ساكن اصلی اولسه حكمی طول توسّط مثل عین *
* عارض اولسه مدّ عارض حكمی دورای نور عین

﴿ باب صفات الحروف ﴾

باكل اول فحثه شخص سكت مهموسه‌دور *
* باقی اون سكز حروفنك كلسی مجهوره‌در
شدّة ایله رخو بیننده حروف لن عمر *
* هم شدیده‌سی اجد قط بكت‌دور ای پسر
باقی‌سی‌دور رخو حرفی بواوچن اضداد بل *
* خص ضغط قظ علودور ما عداسی مستفل

صاد ایله ضاد طاء ایله ظا تورتسی مطبقه‌دور *

* ما عداسی منفتح‌دور قطب‌جد قلقله‌دور

هم صفیرنك حرفی‌دور صاد ایله حرف زاء سین *

* استطاله حرفی‌دور ضاد هم تفشّی حرفی شین

حرف را تکریری طالب لازم اندن بل فرار *

* نون ایله میم غنه حرفی زیرا خیشوم حظّی وار

باب الترقیقات والتفخیمات

حرف استعلا قالن‌دور نیچکه اولور مستقل *

* لیك لام ایله الف را مختلف‌دور آنی بل

ضمه وفتحه صوڭنده لام لفظ الله قالین *

* غیر لاملار نیچکه همچو والله لله لین

قبلی قالن اولسه الف قالن اولور کالعصا *

* قبلی نیچکه اولسه نیچکه اولور اول مثل عسی

باب حکم الراء

قالن اولور را اولورسه ضمه‌لی وفتحه‌لی *

* یاکه ساکن اولسه قبلی فتحه‌لی یا ضمه‌لی

یاکه قبلی مکسور اولوب کسره‌سی عارض اولور *

* یاکه مرصاد کبی بعدی حرف استعلا اولور

یاکه را وکسره اصلیه اولور منفصل *

* اختلاف وار کسره اولسه حرف استعلاده بل

یاکه وقفاً ساکن اولوب قبلی ساکن غیر یاء *

* قبل قبلی فتحه یاضمه اولور ای ا

مثل روح ثم رب ثم وانحر هکذا *

* ثم وانظر ثم ارتابوا ومرصاد ک

ثم یارب ارجعونی ثم فرق بالخلاف *

* ثم امر والصدور واقفا غیر اخت

نیچکه اولور مکسور اولسه یاکه ساکن قبلی هم *

* کسر اصلی اولسه بعدی غیر استعلا ای

یاء ساکن اولسه قبلی ساکن اولوب حرف یا *

* یاکه قبل قبلی مکسور ساکن اولسه غیر

مثل رزق ثم ارث ثم وقفا یاولن *

* مثل طیر ثم ذکر میز نوا بالع

باب هاء الضمیر

گر ضمیرنک قبلی اولسه فتحه لی یاضمه لی *

* واو ساکن ملحق اولور آنی یخشی بلم

قبلی مکسور اولسه یاء ساکنه لاحق اولور *

* ساکن اولسه قبلی یاکه بعدی حالنچه اول

عنده وماله وما به هاسی کبی *

* هم کذلك وعلیه وله الحق ک

باب الوقف باعتبار حرکات اخر الکلمة

وقف

قف اولورسه خالی ایرماس اوچ قسم دن ای اخی *
* اسکانیله روم اشمام بونی آنکلاغل دخی

کان اولسه حرکتی کلا اسقاط ایلا کل *
* روم اولورسه حرکتنک بعضن اتیان ایلا کل

شمام اولور بعد اسکان ایکی ایرننک ضم قیلو *
* وقف ایدر ارسانک بل خطادور حرکات اتمام قیلو

مه کسره ده روم دور ضمه ده اشمام اولور *
* ضمه ایلان فتحه کسره اوچیده اسکان اولور

کانیله روم اشمام مثلی الله الصمد *
* ساده اسکان عالمین تیک روم اشمام کالمسد

باب اقسام الوقف باعتبار الاماکن

ر کلام غیر تام ده وقف اولورسه بل قبیح *
* اضطرارا وقف ایدوبن باشله آلدن ای فصیح

ر کلام تام ده اولسه اوچ قسم دور آنکلاسن *
* بری تام دور بری کافی بریدور وقف حسن

تام اولور ما بعد ینه هیچ بر تعلق اولماسه *
* کافی دور معنا تعلق اولسه لفظا اولماسه

ر ایکی سنده تعلق اولسه حسن ای اخی *
* تام ایله کافی ده وقف ایت باشله بعدندن دخی

بل حسن ده ابتداء ما بعدیدن جائز دکل *
* لیک آیة باشنده جائز دور آنی فهم ایلا گل

تمت

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على اشرف المرسلين سيدنا محمد
وعلى آله واصحابه اجمعين ❁ وبعد ارباب العلوم والعرفان عندنده علم
التجويد فرض كفاية وآننك ايلان عمل فرض عين فى الجمله اولدقيچون
وآنكا متعلق كتب نك اكثرى عربى العباره اولوب متعلم مبتدىكا استفاده
امر عسير اولدقيچون بن فقير الحقير منبع الغباوة والتقصير كندومزننك
عبارة تركيه مز ايلان كتب مبسوطه دان قراءة القرآن اوچون مالابد منه اولان
مسائلنى انتخاب قلوب قراءة عاصم ايلان ابواب متعدده اوزرينه بر رساله
تأليف ايدوب وهر بابنك آخرنده شول بابده اوقلمش مسائلنى تمرين
اوچون سؤاللار وضع قلوب وصبيانه حفظى سهل اولوب ونسياندان محافظه
اوچون مالابد منه اولان مسائلنى تركى العبارة اولان ابيات ايلان بيان ايلدوم
وبو رسالەنى تعليم التجويد اسمى ايلان مسمى ايلادوم جعله الله تعالى منتفعا به
لاولاد المسلمين وغفر لمؤلفه ولوالديه وجعل سعيه مشكورا وتجارته لن تبور

❁ باب الاستعاذه ❁

معلوم اولەكه قرآن عظيم الشاننى اوقوغه اراده قلنسه استعاذه دان لابد دور

زيراكه الله تعالى فَاذا قَرأْتَ القُرْآنَ فاستَعِذْ بالله من الشيطان الرجيم
ديمشدور * بو استعاذه‌نى بعض‌لار واجب و بعض‌لار سنة مؤكده و بعض‌لار
سنتدوب ديمش‌لار * بعض‌لار قراءة‌دان صونك و بعض‌لار قراءة‌دان اوّل
ديمش‌لار اصح قول ثانى‌دور * بعض‌لار جهرا اوقمق اولى و بعض‌لار
خفية اوقمق اولى ديديلار و بعض‌لار قراءتقه تابع قراءة جهرا اوقولسه استعاذه
جهرا اوقلور قراءة خفية اوقلسه استعاذه‌ده خفية اوقلور ديديلار بو اصح
اقوال‌دور * بو استعاذه هر سوره‌ده وهر آية‌ده برابر دور يعنى قايو
سوره‌و قايو آية‌نى ابتداء اراده قلنسه استعاذه‌دان لابد دور بو استعاذه‌ننك
صيغه‌سنده اختلاف كوبدور اصح اقوال اعوذ بالله من الشيطان الرجيم دور
شبونى تغيير قيلماسلق اولى دور اما تغيير ايلان ايتسه‌ده جائز اولان صيغه‌لار
دور مثلا اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم اعوذ بالله العظيم
من الشيطان الرجيم انه هو السميع العليم اعوذ بالله العظيم السميع العليم
من الشيطان الرجيم صيغه‌لارى كبى

باب البسملة

معلوم اوله كه قرآندن اولان هر سوره‌نى باشلامق اراده قلنسه بسمله ايلان
باشلادن لابد دور مگر سوره‌ء براءة‌ده بسمله اوقلماس * اما سوره‌لارننك
اوسطى اولان آية‌لاردان ابتداء اراده قاسه بسمله ايلان ترك بسمله آراسنده
مخير دور * اما امام الجزرى الشيطان يعدكم الفقر كبى * لعنه الله
كبى آية باشلارندان ابتداءده ترك البسمله اولى ديمش دور زيراكه بسمله
الرحمة دور وسورة براءة حالة غضب‌ده نازل اولدقيچون ودخى اوشبو
دور آية‌لار شيطان ولعنة ايلان ابتداء اولدقيچون بسمله ايلان مناسبتى

يوقدور * اماجمهور عراقيين اجزاء سوره ده بسمله
تركي جائزدور وجمهور مغاربه تركي مختار اتياني جائزد
وابوعمرو الدانى كبى لار ترك البسملة واتيان البس
مساوى دور ديمش لار * اما سورة توبه يعنى براءة
اجزاسنك اتيان البسمله ايلان ترك بسمله ده اختلاف واردو
اماايكى سوره نى وصل اراده قلنسه قراءة عاصم اوزرينه بسم
اتيانى انلا بدور واكر برسوره نى مثل سورة اخلاص كبي
مكررا اوقوسه ده كذلك دور

باب حكم التنوين والنون الساكنة

تنوين ديكانمز كلمه ننك آخرنك يازلمايچه اوقله تورغان ن
ساكنه دور يازوده بويله علامه قويلور ـً ـٍ ـٌ * ن
ساكنه سكونلى نوندور من لفظنداغى نون كبى * تنو
ايله نون ساكنه صونكنك حروف هجاء كيلسه حكمى دو
تورلى بولور اظهار اخفاء اقلاب ادغام بولور *

تعريف التنوين هى نون ساكنة تلحق اخر الكلمة تقرأ ولا تكتب منه

باب الاظهار

اظهار لغتده ظاهر قلمق اظهار تعريفى اخراج كل حرف
مخرجه دور يعنى هر حرفنى اوز مخرجندن چقارمق دور
اظهار حرفى آلتى دور هاء همزه حاء خاء عين غين
بو اظهار ديكانمز تنوين ايله نون ساكنه اوشبو آلتى حر
ننك برسينه يولقغانك دور * آننك كيفيتى تنوين ا
نون ساكنه نى اشكاره قلمق دور * لكن غنه قلوب توتلما

مثالى

ى من آمَنَ ، رسولٌ امين ، منْ هاد ، سلامٌ هى ، سميعٌ عليم • كبى دور
تمرين اظهار لغتلانى ؟ تعريفى نيچك ؟ مفهومى نيچك ؟ اظهار حرفى
ه ؟ نى لار ؟ اظهارنى وقتلابوله ؟ كيفيتى نيچك ؟ مثال لارى نيچك ؟

﴿ باب الاخفاء ﴾

ء لغتده ياشرون قلمق • تعريفى حالةٌ بين الاظهار والادغام مع بقاء
ةدور • يعنى اظهار ايلان ادغام بيننلااولان غنّه لى حالةدور * اخفاء
لارى اون بش دور ت ث ج د ذ ز س ش ص ض ط ظ ف ق ك
لاريدور * اخفاء ديكانمز تنوين ايله نون ساكنه * اوشبو اون بش
ى ننك بر سينه يولقغانلادور * غنه تعريفى صوت يخرج من الخيشوم •
ى بورون ننك تاريرندن چقغان تاوشدور • غنه ننك مقدارى بر الف
ه الف يارومقدرى اولور * اما اخفاءننك كيفيتى تلنى ثنايا عليانك
تينه تيدرماينچه آز غنه قوش قلوب غنّه قلمق دور * مثالى انتَ • من
ها ، جنات تجرى ، قولاثقيلا * كبى دور
تمرين اخفاء لغتلانى ؟ تعريفى نيچك ؟ مفهومى نيچك ؟ اخفاء حرفى
ه ؟ نى لار ؟ اخفاءنى وقت بوله ؟ غنه تعريفى نيچك ؟ غنه مقدارى
ك ؟ اخفاء كيفيتى نيچك ؟ مثال لارى نيچك ؟

﴿ باب الاقلاب ﴾

ب لغتده ايلاندرمك * تعريفى قلبُ النونِ الساكنة اوالتنوين ميما
غنة يعنى تنوين ياكه نون ساكنه نى غنّه لى ميم كا ايلاندرمك دور * اقلاب
فى بردور بادور * اقلاب ديكانمز تنوين ياكه نون ساكنه باغه
لقغانلادور * كيفيتى تنوين ياكه نون ساكنه نى ميم كا قلب قيلوب ميم ده

غنه قامق دور * مثالی انبئهم ، من بعد ، الیم بما کانوا * کبی دور

* تمرین اقلاب لغتلانی ؟ تعریفی نی ؟ مفهومی نیچک ؟ اقلاب حرف

نیچه ؟ نی ؟ اقلاب نی وقت بوله ؟ کیفیتی نیچک ؟ مثاللاری نیچک

باب الادغام

ادغام لغتلا برشی نی برشی کا کرتمک دور * مطلق ادغام تعریفی خل

الحرفین وادخال احدهما علی الآخر دور * یعنی ایکی حرفنی قاتشدرور

برسنی برسنه کرتمکدور * نون ایلان تنوین نی ادغام ده ادغام حرفلاری

آلتیدور * یرملون داکی یا ، راء ، میم ، لام ، واو ، نون

حرفلاریدور * بو ادغام ایکی قسم دور ادغام مع الغنه دور یعنی غنه لی

ادغام دور ادغام بلا غنه دور یعنی غنه سز ادغام دور ادغام مع الغنه حرفلاری

دورتدور ینمو حرفلاریدور یعنی یرملون ننک یا ، میم ، واو ، نون

حرفلاریدور * ادغام بلا غنه حرفلاری ایکی دور لر حرفلاری دور

یعنی یرملون ننک لام راء حرفلاریدور * ادغام مع الغنه تنوین ایله نون

ساکنه ینمو حرفلاری ننک برسنه یولقغانلا دور * وآننک کیفیتی تنوین

ایله نون ساکنه نی صونکنده واقع اولان حرفکا ادخال قلوب غنه قامقدور

مثالی من یؤمن ، خیرا یره ، فضلا من الله * کبی دور * لکن تنوین یا

نون ساکنه نی واو ، یا که یاغه ، ادغام قلمق ایکسی ایکی کلمه ده واق

بولغانلا دور . اما ایکسی بر کلمه ده واقع اولسه لار ادغام جائز اولماس بلک

اظهاری واجب دور مثالی صنوان * ودنیا کبی دور * ادغام بلاغنه تنوین

ایله نون ساکنه لر حرفلاری ننک برسینه یولقغانلا دور * وآننک کیفیتی

تنوین ایله نون ساکنه صونکنده واقع اولان حرفکا ادخال قلوب غنه سز

...تنور مثالی من لدنه ،هدی للمتقین؛ من ربك غفور رحیم كبیدور *
...رین ادغام لغتده نی ؟ مطلق ادغام تعریفی نیچك ؟ تنوین ایلان
...ساكنه نی ادغام قیله تورغان حرف نیچه ؟ نی لار ؟ ادغام نیچه قسم ؟ نی لار ؟
...م مع الغنه حرف لاری نیچه ؟ نی لار ؟ ادغام مع الغنه نی وقت بوله ؟
...یتی نیچك ؟ مثال لاری نیچك ؟ واو ایلان یاغه ادغام نی وقت بوله ؟ ایكسی
...مه ده بولسه نیچك بولور ؟ مثالی نیچك ؟ ادغام بلاغنه نی وقت بوله ؟
...ی كیفیتی نیچك ؟ مثال لاری نیچك ؟

بیت

...كر یولقسه تنوین ایلان نون ساكن احرفه *
* حكمی اظهار قلب ادغام اخفادور ای ذوالوفاء
...ی اظهار عین غین حاء خاء همزها *
* حرف اخفا تاء ثاء جیم دال ذال زا
...شین صاد ضاد طاء ظاء قاف فا *
* كاف ایله دور باری اون بش اقلابنك دور حرف با
...ی ادغام یرملون لیك ایكی نوع دیدیلار *
* غنه لوی حرف ینمو غنه سزی حرف لر

باب احكام المیم الساكنة

...ساكنه نینك اوچ حكمی باردور ادغام مع الغنه ، اخفاء مع الغنه ، اظهاردور
...ی اوچون میم ساكنه اگر مثلنه یولقسه ادغام مثلین مع الغنه اولور مثالی
...و بهم مرض كبی * اگر باغه یولقسه اخفاء مع الغنه اولور مثالی انبئهم
...ائهم كبی * میم ساكنه ده اخفاء نینك كیفیتی میم ساكنه نی

٢ میم نی واو غه فاعه یواقفانك اظهار قلوب میم ننك ساكننی بیك آچق قلمق تیوش
بعض لار ضمه غه مائل قلوب اوقمش لار اول خطادور آندن احتراز لازمدور
٣ معلوم اوله ادغام ایكی قسم دور ادغام صغیر ادغام كبیردور ادغام
تعریفی ما كان الحرف الاول من الحرفین فیه ساكنا والثانی متحركا یعنی ادغام
ایكی حرف ننك اولكسی ساكن ایكنچی سی متحرك اولور (ادغام كبیر تعر
ما كان الحرف الاول من الحرفین فیه متحركا فاسكن لاجل الادغام یعنی
كبیرده ایكی حرف

ننك اوّلكسی متحرك بولوب ادغام اوچون ساكن اولمش اولور بو كتابلك منكور ادغام هم مثاللاری هر قایوسی ادغام صغیردور زیراكه كتاب قراءة عاصم غه مبنیدور قراءة عاصم ده ادغام كبیر یوقدور ادغام كبیر ننك مثالی نونلك قد جاءكم رسولنا یبین لكم كبیلدور ابوعمرو ننك ضمه سنی اسقاط قلوب ساكن قلوب لام كه

ایرنلارنی بیك قصمای نچه یاشروب هم غنه ایلان اوقمقدور
اگر باشقه حرف لارغا یولقسه اظهار اولور مثالی
دینكم كبی * امامیم ساكنه واو ایلان فاغه یولقسه اظهار
شفویه دیرلار آننك اظهارنك بیك دقة قلمق تیوش دور مث
لهم فیه ، علیهم ولا الضالین كبی دور *
﴾ تمرین میم ساكنه ننك حكمی نیچه ؟ نی لار ؟ بو
لارنی وقتلارده دور ؟ میم ده اخفاء مع الغنه ننك كیفی
نیچك ؟ میم ساكن واو فاغه یولقسه نی بوله ؟ اظهار شفوی
نیچك تیوش ؟

﴾ بیت ﴿

میم ساكن اوغراسه میمه غنه لی ادغام اولور *
* گر یولقسه حرف باغه غنه لی اخفا اول
اظهار اولور گر تصادف ایتسه باشقه احرفه *
* دقــة ایله اظهارنده گر اولورسه و

﴾ باب ادغام المثلین ﴿

ادغام مثلین بر ساكن اولان حرف اوزی ننك م

ادغام قلمشدور (بو ادغام كبیرده ادغام صغیر كبی اوچ قسم بولور (ادغام
(ادغام متجانسین (ادغام متقاربین اولور (ادغام مثلین ننك مثالی لذهب بس

لقغانلكدور * بوادغام مثلين ايكى قسم دور • ادغام
ثلين مع الغنه • ادغام مثلين بلاغنه دور * ادغام مثلين
الغنه نون ساكنه ياكه ميم ساكنه مثلنه يولقغانده دور
الى من نار ، عليهم مؤصده كبى * ادغام مثلين بلاغنه
ن ايلان ميم دان باشقه حرفلار ساكن اولوب مثلنه
لقغانده دور . مثالى فاضرب به ؛ ربحت تجارتهم كبى *
مثلين ننك اولى حرف مد اولان واو ساكنه ياكه ياء
كنه اولسه ادغام قلنماز مثالى امنوا وعملوا الصالحات ،
فى يوسف كبى * امانون مشدده وميم مشدده غنه دان
دور * ادغام مثلين تعريفى ادغام حرفين انحدتا
جاوصفة يعنى مخرجده هم صفة ده بر بولغان ايكى حرف
ك برسن برسنه كرتمكدور •

تمرين * ادغام مثلين نى وقتك بولور ؟ ادغام مثلين
چه قسم ، ادغام مثلين مع الغنه نى وقت ؟ مثالى نيچك ؟
دغام مثلين بلاغنه نى وقت ؟ مثالى نيچك ؟ ادغام مثلين
ز اولمغان حرف بارمى ؟ مثالى نيچك ؟ ادغام مثلين
ريفى ؟ مفهومى ؟

باب ادغام متجانسين

غام متجانسين بر ساكن اولان حرف مخرجده بر صفة ده
قه اولان حرفكا يولقغانده دور * آننك حرفلارى قراءة
م ده اوچ مخرجلى دور برى طا ، دال . تا * مخرجيدور *
ى وقالت طائفة . اثقلت دعوا الله ؛ ماعبدتم كبى دور

-الموت تحبسو نهما ، حيث ثقفتموهم كبى * ادغام متجانسين مثالى يعذب من يشاء ؛ مريم بهتانا كبى ادغام متقاربين مثالى من بعد ذلك . والصالحات طوبى لهم ؛ واذا النفوس زوجت كبى دور منه ره

وبری ظا ، ذال ، ثا * مخرجیدر مثالی اذ ظلموا ، یلهث
ذلك ، کبی دور وبری با ، میم مخرجیدور مثالی یابنی
ارکب معنا کبی دور * ادغام متجانسین تعریفی ، ادغام
حرفین اتحدتا مخرجا واختلفتا صفة یعنی مخرجلاری بر
وصفه‌لاری باشقه اولان ایکی حرفننك برسن برسنه کرتمکدور

* تمرین * ادغام متجانسین نی وقتلا بوله ؟ اننك حرفلاری
عاصم عندنده نیچه مخرجلادور ؟ قایو مخرجلاردور ؟ مثالی
نیچك ؟ ادغام متجانسین تعریفی نیچك ؟ مفهومی نیچك ؟

﴿ باب ادغام متقاربین ﴾

ادغام متقاربین بر ساکن اولان حرف مخرجلاپاکه صفه‌ده
یقین اولان حرفکا یولقغانلادور * وآننك حرفلاری ایکی
مخرجلادور بری لام ، راء مخرجیدور مثلی قل رب ، بل
رفعه الله کبی دور * وبری قاف ، کاف مخرجیدور مثالی
الم نخلقکم کبی دور * اما سبحه کبی حا هاغه یولقسه
لاتزغ قلوبنا کبی غین قافقه یولقسه فاتقمه کبی لام تاغه
یولقسه بو حرفلارننك بینلارنده قرب مخرج اولسه‌ده
ادغاملاری جائز توکلدور علة سی جزری حاشیه لارنده
مبین دور * اوشاندا‌ق قل نعم کبی ده لام نی نونغه ادغام
جائز توکلدر من لدنه کبی عکسنده ادغام جائز اولسه‌ده
زیراکه نوندن غیری ادغام حرفلاری نونغه ادغام
قلنمایدور * اکر ایتسه التائبون ده لام تاغه ادغام قلنغان

٢ امام فراء قاشنده قل رب من لدنه کبی لار ادغام متجانسین دان دور زیراکه آننك عندنده نون ولام وراء مخرج واحد دان دور منه ره

بیت

ت فالتقمه‌ده نیك ادغام جائز توكل اوشانداق اَلنَّاس
رده لام نونغه ادغام قلنغان بیت قل نعم ده نیك ادغام جائز
ل دیب * جواب بیر ورمز التائبون ده الناس ده النارده
لام لار لام تعریف دور لام تعریف ننك استعمالی كوب دور
عمالی كوب اولدغیچون تخفیف قصدی ایلان آنده ادغام
ز بولدی * بو ادغاملارنی بیانمز قراءة مشهوره اولان عاصم
تنه مبنی دور اما باشقه قرالار عندنده ابو عمر كبی ادغام
ر بین كوب مخرج ده واقع دور * ادغام متقاربین
یفی ادغام حرفین تقاربتا مخرجا او صفة یعنی مخرجلاری
صفةلاری یقین اولان حرفلارننك برسن برسنه كرتمك دور
هر ین ادغام متقاربین نی وقت ده دور * حرفلاری ننك
جی نیچه * قایو مخرجلار * مثال لاری نیچك * ادغام
ر بین تعریفی نیچك * مفهومی نیچك *

﴿ بیت ﴾

قسم كا منقسم دور ادغام اولان حرفین * مخرج ده وصفی ده
سه اولور مثلین * مخرجی بر وصفی باشقه اولسه اولور جنسین
ی اولورسه ایكی ننك برسنده دور متقاربین * مثلین مثل
وه كنّا قد دخلوا * جنسین مثل عبد تم قربین بل رفعوا

﴿ باب ادغام شمسیه ﴾

ام شمسیه حرفلاری اون دورت دور ت ث د ذ ر ز س ش
ص ط ظ ل ن حرفلاری دور * بو ادغام شمسیه دیكانمز

٢ تاء ساكن ایلان اوقلور وزننی رعایة اوچون منه

الف لام تعریف اوشبو اون دورة حرف ننک بر سینه یولقغانده دور * وآننک کیفیتی الف لام تعریف ننک لامنی اوشبو اون دورة حرف ننک بر سینه ادخال قلوب تشدید ایلان اوقمق دور * ادغام شمسیه ایکی قسم دور ، مع الغنه بولور ، یا بلا غنه بولور * مع الغنه بولغانی الف لام نو نغه ادغام قلنغانده دور مثالی الناس ، النار کبی دور * بلا غنه اولغانی نون دان باشقه حرف لارکا ادغام قلنغانده دور مثالی الشمس ، التراب ، الثواب ، کبی دور اما یوم التقی الجمعان ده لام تاغه ادغام قلنمادی لام تعریف اولمادیغیچون

﴿ تمرین ادغام شمسیه حرفلاری نیچه ؟ نی لار ؟ ادغام شمسیه نی وقتده بولور ؟ کیفیتی نیچک ؟ ادغام شمسیه نیچه قسم ؟ مع الغنه بولغانی قایو وقتده ؟ بلا غنه بولغانی قایو وقتده ؟ مثاللاری نیچک ؟

﴿ باب اظهار قمریه ﴾

﴿ اظهار قمریه حرف لاری دخی اون دورة دور ابغ حجک وخف عقیمه حرف لاریدور * بو اظهار قمریه الف لام تعریف اوشبو اون دورة حرف ننک بر سنه یولقغانده دور * وآننک کیفیتی الف لام تعریف ننک لامنی اوشبو اون دورة حرف ننک بر سنه یولقغانده آشکاره قلمق دور مثالی والقمر ، والعصر ، والفجر ، کبی دور

﴿ تمرین ﴾

﴿ اظهار قمریه حرفی نیچه ؟ نی لار ؟ اظهار قمریه نی وقتده بولور ؟ کیفیتی نیچک ؟ مثالی نیچک ؟

﴿ بیت ﴾

لام تعریف حکمی برسی ادغام شمسیه دور * هم ایکنچی حکمی آننک اظهار

ميم نى ساكن
قلوب اوقاور
رعاية وزن
اوچون

ريه دور * حرف تثد ذرز سشص ضطظ ان شمسيه دور *
ع حجك وخف عقيمه قمريه دور

﴿ باب المدات ﴾

معلوم اولا كه مد اوچون حرف مد دان وسبب مد دان
بيدور * حرف مد اوچدور واو ' الف ' يا ' دور *
او حرف مد اولور اوزى ساكن اولوب آلداغى حرفى
ضمه لى بولسه بوكبى يا حرف مد اولور اوزى ساكن اولوب
آلداغى حرفى كسره لى بولسه بى كبى الف دائما حرف مد
اولور باْ كبى * ضمه اوتر * فتحه : اوست * كسره
ست دور * اوتينا كلمه لارنده حرف مد ننك اوچسى ده
جتمع دور * سبب مد ايكى دور همزه سكون دور * همزه
كانمز حركاتنى يعنى ضمه فتحه كسره نى قابل اولان الف دور أئن
ذكرتم ننك الف لارى كبى * امّا حرف مد اولان الف
حركاتنى قابل اولميان الف دور قال ننك الفى كبى * سكون
ديكانمز حركه سز اولمق دور * سكون ايكى تورلى دور .
سكون لازم ' سكون عارض دور * سكون لازم وقفاده
وصلاده ثابت اولان سكون دور : يعنى توقتاغان حالداده
توقتاماغان حالداده موجود اولان سكون دور * بو سكون
لازم ايكى تورلى دور مظهر بولور ' يا مدغم بولور . يعنى
شديدلى اولور * مظهر بولغانى ننك مثالى آلآن ننك لامى '
وكهيعص ننك كافى ننك سكون لارى كبى دور * مدغم

بو لغانی ننک مثالی وَلَاالضَّالِّين ننک لامی ' وحَاجّ ننک جیمی ننک سکون لاری
کبی دور * یازوده مظهرغه بو یله ° مدغمکه بو یله ـ علامة قو یلور *
سکون عارض وقف حالنده بولوب وصل حالنده بولمغان سکون دور نستعین
مستقیم کلمه لاری ننک وقف حالنده اولان آخرداغی سکون لاری کبی دور
مد تعریفی اطالة الصوت بحرف المد علی المد الطبیعی دور یعنی مد طبیعی
اوزرینه حرف مد ایلان تاوش نی اوزون قلمق دور * بو مد دورة تورلی دور*
مد متصل ' مد منفصل ، مد لازم ' مد عارض دور * آننک اوچون حرف
مد دان سونک سبب مد واقع بور یا یوق اگر بولماسه مد طبیعی دور . بو نی
قرالار قصر دیرلار اکر سبب مد واقع بو لسه اول سبب مد یا همزه بو لور
یا سکون بولور اکر همزه بو لسه یا حرف مد ایلان بر کلمه ده بولور ' یا ایکسی
ایکی کلمه ده بولور . اکر ایکسی بر کلمه ده بو لسه مد متصل ایکسی ایکی کلمه ده
بولسه مد منفصل اکر سبب مد سکون بولسه یا سکون لازم بولور یا سکون عارض
بولور سکون لازم بو لسه مد لازم بو لور سکون عارض بولسه مد عارض بولور

تمرین

حرف مد نیچه ؟ نی لار ؟ بو حرف لار نی وقت حرف مد بوله ؟ مثال لاری
نیچک ؟ سبب مد نیچه ؟ نی لار ؟ همزه نی ؟ مثالی نیچک ؟ حرف مد اولان
الف ننک اینَ الف ؟ مثالی ؟ سکون نی ؟ سکون نیچه تورلی ؟ نی لار ؟ سکون
لازم ننک اینَ سکون ؟ بو سکون لازم نیچه تورلی ؟ نی لار ؟ مثال لاری نیچک ؟
یازوده علامتلاری نیچک ؟ سکون عارض ننک اینَ سکون ؟ مثالی نیچک ؟ مد
تعریفی ؟ مفهومی ؟ مد نیچه تورلی ؟ نیچک تقسیم قلاسنک ؟

﴿ باب المد الطبيعى ﴾

طبيعى بر كلمه‌ده حرف مد بولوب صونكنده سبب مد بولماغانده‌دور
ـكا قرّالار مـد اصلى هم مـد ذاتى ديرلار . لكن اصطلاح‌لارنده
دنى مـد طبيعى‌دان باشقه‌غـه اطلاق قاوب مد طبيعى‌كا قصر ديب
ـلاق قلورلار مثالى اُوتيناٰ كبى‌دور * مـد طبيعى ننك مقدارى
الف مقدارى‌دور * بر الف ديمك بر بارمق كوتارا‌چـك
رى ياكه ايكى حركة قدرى ديمك‌دور

تمرين * مد طبيعى نى‌وقت بوله ؟ باشه‌اسمى بارمى ؟ مثالى نيچك ؟
دارى نيچك بر الف ديمك نى ديمك‌دور ؟

﴿ باب المد المتصل ﴾

ـ متصل حرف مـد دان صونك سبب مـد همزه بولوب ايكسى
كلمه‌ده بولغانده‌دور * مثالى جاۤء جىۤء سوۤء كبى‌دور * مـد
ـل ننك حكمى مـدى واجب اولمق‌دور * جميع قرّاءننك اصل مدده
ـق‌لارى اوله‌قيچون * لكن مدى ننك مقدارنده قراءلار بيننده
ـلاف باردور زيراكه بعضى ايكى الـف وبعضى اوچ
ف وبعضى دورة الـف وبعضى بش الـف قـدر مـد قيلديلار *
ا مشهـور اولان قـــراءة عـاصم اوزرينـــه دورة الـف
ـدارى مـد قلنور *

تمرين * مد متصل نى وقتده بوله ؟ مثالى ؟ حكمى نيچك ؟ مد
ـچون واجب ؟ مد ننك مقدارنده اختلاف بارمى ؟ اختلاف نيچك ؟
ـرة عاصم ده نى قدر مد قلنور ؟

باب المد المنفصل

مد منفصل حرف مد دان صونك سبب مد همزه اولوب ایکسی ایکی کلمه‌د
بولغاندادور * مد منفصل ده حرف مد ایکی تورلی دور . یا مذکو
بولور مثالی قالوا آمنا ، الا انفسهم ، کبی یا مقدر بولور . بو هاء ضمی
صونکنده مقدر بولغان واو مدی یا که یا مدی دور * مثالی ان ماله اخلده
ومایکذب به الا کبی * مد منفصل ننك حکمی مدی جائز اولمقدور * قصر
بلان مد ده قراءلارننك اختلافی اولدیقیچون * زیرا که بعض قراء قصر ایلان
یعنی مد طبیعی ایلان . وبعضی مد ایلان اوقیدیلار . لکن موندہ دخی
متصل داغی کبی قدرنده اختلاف واقع دور * اما عاصم قراءتنده دور
الف مقداری مد قلنور .

تمرین * مد منفصل نی وقتده بوله ؟ منفصل ده اولان حرف مد نیچه
تورلی ؟ مثال‌لاری نیچك ؟ مد منفصل ننك حکمی نیچك ؟ نی اوچون جائز
اختلاف‌لاری نیچك ؟ عاصم قراءتنده نیچك اوقله ؟

باب المد اللازم

مد لازم حرف مد دان صونك سبب مد سکون لازم اولغاندادور * سکون
لازم قسم‌لاری ایلان بیان قلندی تفکر قیل مثالی آلان ، کهیعص ، ولا الضالین
حاج ، کبی دور * مد لازم ننك حکمی مدی واجب اولمقدور * جمیع
قراءننك مد ده اتفاق‌لاری اولدیقیچون * مقداری دورة الف دور *

تمرین * مد لازم نی وقت ؟ مثالی ؟ حکمی ؟ مقداری نیچك ؟

باب المد العارض

مد عارض حرف مد دان صونك سبب مد سکون عارض اولغانده دور *

سکون

لون عارض بیان قاندی فافهم . مثالی انعباد . یعلمون ، مستقیم . کبیدور *
عارض ننك حکمی مدی جائز اولمقدور جمیع قراء عندنده مدی هم قصری
ئز اولدقیچون * اما مقدارنده اوچ تورلی جائزدور طول . توسط ،
صر دور * لکن بو مد عارض حالة وقفده اولدقیچون آخر کلمه‌ده تورلی
وجه جائزدور * زیرا که اخر کلمه مفتوح اولسه آخرنده اوچ وجه جائزدور
رل ، توسط ، قصر . مع السکون * اکر مکسور اولسه دورة وجه
ائزدور طول . توسط ، قصر مع السکون دخی روم دور * اکر مضموم
لسه یدی وجه جائزدور طول . توسط ، قصر ، مع السکون دخی طول .
وسط . قصر ، مع الاشمام دخی روم . اما رومده قصردن غیری جائز
وکلدور * روم اشمام تعریفلاری وقفده انشاءالله بیان قلنور
تمرین * مد عارض نی وقتده بوله ؟ مثالی ؟ حکمی ؟ نی اوچون
ائز ؟ مقداری نیچك ؟ مد عارض اولان کلمه ننك اخرنده نیچه وجه جائزدور ؟

بیت

لف ایله هم واو ساکن قبلی مضموم هم دخی *
* یاء ساکن قبلی مکسور حرف مددور بو اوچی
بو اوچنك صونکنده اولسه ایکی نسنه یا ولد *
* بری همزه بری سکون بو ایکی اسباب مد
ر لفظده حرف مد له همزه اولسه متصل *
* ایکسی ایکی لفظده اولسه مد منفصل
مد لازم حرف مدله ساکن اصلی‌ده‌دور *
* مد عارض حرف مدله ساکن عارض‌ده‌دور

لازم ایـله متصل ننك مدّی واجب یا ولد *
* عارض ایله منفصل ده جائز اولور قصر م
نزد عاصم کلدی عارض ده توسّط قصر طول *
* بل محقق ماعداده دورة الف مقداری طو
متصل دور مثل جاؤا منفصل یا ابراهیم *
* لازمی حاج وکاف تیك عارضی کالمستقب

باب مد اللین

مد لین حرف لین دان صونك سکون واقع اولغانلك دور * حرف لین ایکی دور واو ، یادور * بو ایکسی حرف لین اولور اوزلاری ساکن اولوب ماقبل لاری مفتوح اولغانده مثالی والصیف ، وعلیه ولا نوم کبی دور * مد لین ده اولان سبب مد ایکی تورلی دور یا سکون لازم اولور ، یا سکون عارض اولور * اکر سکون لازم اولسه ایکی وجه جائز دور طول توسّط ، کهیعص ، وحمعسق قول شریف لارنلك اولان عین کبی * واکر سکون عارض اولسه یعنی وقف حالنده عارض اولان سکون اولسه مد عارض کبی اخرنلك مفتوح بولسه اوچ وجه ، مکسور بولسه دورة وجه ، مضموم بولسه یدی وجه جائز اولور * مثل لاری ذکر اولندی امام مد عارض ده اولا طول ثانیا توسّط ثالثا قصر دور * مد لین ده بالعکس دور * بو ترتیب اولویة ده دور اصل جوازده کلام بو قدر جمیع قراء عندنلك طول دورة الف ، توسط اوچ الف ، قصر برالف قدر دور *

۳ معلوم اوله بو محلك طول توسط ننك مقدارنی بیانلك ذکر ایتدکمز طول توسط ننك مد لین ایلان مد عارض ده اولوب دخی اربع مراتب ایلان قراءة کامبنی دور امام تبتن ایلان اوقغانلك طول اوچ الف توسط ایکی الف قصر برالف مقداری دور کذا فی عمدة الخلان منه عفی عنه

تمرين * مد لين نی وقتده بوله ؟ حرف لين نیچه ؟ نی لار ؟ واو یا نی
ت حرف لين بوله ؟ مثالی ؟ مد لين ده سبب مد نیچه تورلی ؟ نی لار ؟
ون لازم ده نیچه وجه جائز ؟ سکون عارض ده نیچه وجه جائز ؟ مد عارض
لان مد لين ده طول توسط قصر قایوسی اولی دور ؟

بيت

وایله یا ساکن اولوب قبلی مفتوح اولسه لار *

* حرف لين اولور آلار بعدنده ساکن اولسه گر

کن اصلی اولسه حکمی طول توسط مثل عین *

* عارض اولسه مد عارض حکمی دور ای نور عین

باب مخارج الحروف

واوالف یاء ء ه ع ح غ خ

لوم اول امام خلیل عندنده حرفلارننگ مخرجلاری اون یدی دور * اوّلی
غاز ایلان آغز اچنده اولان قوش دور آندن حروف مد اولان واو
ف ، یا چقار * ایکنچی بوغازننگ توبی دور آندن همزه ایلان هاء چقار *
چونچی بوغازننگ اورطه سی دور آندن مهمله اولان عین ، وحاء چقار *
ورتنچی بوغازننگ آغزغه یقین طرفیدور آندن معجمه اولان غین ، وخاء
قار * بشنچی تل توبی ایلان آننگ برابرنده اولان اوست طرفدور آندن
ف چقار * آلتنچی قاف مخرجی کبی اولوب آندن بر بارمق قدری ق
بان دور آندن کاف چقار * یدنچی تل ننگ اورطه سی ایله برابرنده اولان ک
وست طرفیدور آندن ترتیب اوزرینه جیم ، شین ، یا چقار * سکزنچی ج ش ی
مخرجندن باشلاب تل ننگ اونگ وصول طرفلاری ایلان برابرنده اولان
وسکی آزو تش لاریدور آندن ضاد چقار * توقزنچی ضاد مخرجی ننگ ض
بایتندن باشلاب تل ننگ اوچینه قدری طرفلاری ایله آلداغی سکز

تش ننك توبندا كنی اینلاری ننك اوست طرفی دور آندن لام چقار *
بو لام ننك مخرجی باشقه مخرجلاردن واسع دور آلدلاغی سکز تش ایکی ضاحك
ایکی ناب ، ایکی رباعیه ، ایکی ثنیه . لاردور * اونلنچی تل ننك اوج
طرفی ایله اوسکی ایکی تش ننك اینلاریدور آندن اخفا نوندن غیری
نون چقار * اون برنچی تل ننك آرقه سینه مائل اولان اوج طرفی ایلان آلغی
ایکی اوست تش ننك اینلاری ننك اوست طرفی دور آندن راء چقار *
اون ایکنچی تل ننك اوچی ایلان یوقارغی ایکی آلغی تش ننك توبی دور آند
طا . دال ، تا ، چقار * اون اوچونچی تل ننك نیچکه اوج طرفی ایله آلغی
ایکی آست تش ننك اوج طرفی دور . آندن صاد . سین . زا . چقار *
اون دورتنچی تل اوچی ننك آرقه طرفی ایله آلغی ایکی اوست تش ننك اوج
طرفیدور آندن ظا ، ذال ، ثاء . چقار * اون بشنچی آلغی ایکی اوست
تش ننك اوج طرفی ایله آمقی ایرن ننك اورطه سی دور آندن فا چقار *
اون آلتنچی ایرن آراسیدور آندن واو . میم ، با . چقار * لکن واود
ایرنلار آزراق آچلوب ، میم ایلان باده کامل قوشلور * اما باده ایرنلارننك
قوشلوی قوتلی رك بولور * اون یدنچی خیشوم دور یعنی بورون ننك
یوقاری طرفی دور آندن اخفاء اولان نون چقار *

﴿ باب صفات الحروف ﴾

صفة حروف دیکانمز حرفلارده واقع اولان اصواتقه عارض اولان کیفیة دور
بو صفات حروف کوبدور * بعضی لر قرق دورة و بعضی لار آندن آرتق
دیدیلار * امابو رساله مزده قاری غه رعایه سی لازم اولان اون بش صفاتنی
بیان قیلامز آنلارننك بری همس دور تعریفی جریان النفس فی المخرج
یعنی

ى مخرجده نفس ننك جارى بولماقى دور حرفلارى فحثه شخص سكت
فلارى دور بو حرفلاركه مهموسه ديرلار وبرى جهردور تعريفى حبس
س فى المخرج دور يعنى مخرجده نفسنى حبس ايتمكدور * بو همس
ك ضدى دور حرفلارى همس حرفلاريندن باشقه‌سى دور بو حرفلاركه
وره ديرلار * وبرى شدة دور ، وبرى رخاوة دور ، وبرى بين الشدة
رخاوتدور * بو اوچوسى بر برسينه ضدلاردور شدة تعريفى حبس
صوت فى المخرج دور يعنى مخرجده تاوشنى حبس ايتمكدور * رخاوة
ريفى جريان الصوت فى المخرج جريانا تامادور يعنى مخرجده تاوش
ك جريان تام ايلان جارى اولماقى دور * بين الشدة والرخاوة تعريفى
ة لا تبلغ الشدة فى حبس النفس والرخاوة فى جريانها يعنى نفسنى حبسده
ة كه وجريانينده رخاوة كه يتشمكان بر صفة دور * شدة حرفلارى سكزدور
ن قط بكت حرفلارى دور * بو حرفلاركه شديده ديرلار * بين
شدة والرخاوة حرفلارى بش دور لن عمر حرفلارى دور * بو حرفلاركه
ن الرخو والشديد ديرلار * اوشبو سكز ايلان بشدان باشقه حرفلار
اوة حرفلارى دور اول حرفلاركا رخو ديرلار * وبرى استعلاء دور تعريفى
فاع اللسان الى الحنك الاعلى دور يعنى تلننك حنك اعلى كه كوتارلماكيدور *
رفلارى يدى دور خص ضغط قظ حرفلاريدور * بو حرفلاره مستعليه
يرلار هم حرف علو ديرلار * وبرى استفالدور تعريفى انخفاض اللسان
ن الحنك الاعلى دور يعنى تل ننك حنك اعلى دان توبان كيلماكيدور *
و استعلاننك ضدى دور . حرفلارى استعلاء حرفلاريندن باشقه‌سى دور
و حرفلاركه مستعله ديرلار وبرى اطباق دور تعريفى انطباق اللسان على

الحنك الاعلى دور يعنى لسانننك حنك اعلى نى قاپلايو آلماقى
دور * حرفلارى دورتدور صاد ، ضاد ، طاء ، ظاء
حرفلار دور بو حرفلاركه مطبقه ديرلار * وبرى انفتاحدور
تعريفى انفتاح ما بين اللسان والحنك الاعلى دور يعنى تل
ايلان حنك اعلى آرالارى ننك آچلماقى دور * بو اطباق ننك
ضدى دور حرفلارى اطباق حرفلارندن ماعداسى دور
بو حرفلاركا منفتحه ديرلار * وبرى قلقله[٢] دور تعريفى حر
نبرة تنشاء عن سكون حروف قطب جد عند خروجها دور يعنى
قطب جد حرفلارى ننك خروجى وقتنده سكوننندن حاصل اولار
تاوش دور * حرفلارى بش دور قطب جد حرفلارى دور *
بو حرفلاركه حروف مقلقله ديرلار * اما قلقله ساكن كا
مخصوص دور متحركده بولماس يعنى اوشبو حرفلارننك برسى
كركه اورطه ده كركه آخرده واقع بولوب سكونلى اولسه قلقل
قلنور * اما قلقله حرفى آخرده اولسه من هاد كبى قلقله سى
آرتق راق بولور اكر مدغم بولسه الحق كبى قلقله سى
بيكراك آرتق اولور * وبرى صفير دور تعريفى صوت
يشبه صوت جناح الطير يعنى قوش قناتى ننك تاوشينه مشابه
طاوش دور * حروفلارى صاد ، زاء ، سين . حرفلارى دو
بو حرفلاركه حروف الصفير ديرلار * وبرى استطالة دور
تعريفى امتداد الصوت فى المخرج دور يعنى تاوشننك
مخرجده سوزلماقى دور . حرفى ضاد دور . بونكا مستطيل

[٢] معلوم اوكه مشايخ كرام قلقله نى تعليم ده قلقله نى ماقبلندن اكى حرف ننك حركه سنه مائل قلوب اوقوايلان تعليم قيله لار مثلا الله الصمد كبى من مسد كبى ده فتحه كا مائل لم يلد كبى ده كسره كا مائل من نطفة كبى واكتب كبى ده ضمه غه مائل قلقله قلنور منه ره

ديرلر

لار * وبری تفشّی دور . تعریفی انتشار الصوت فی المخرج دور
ی صوتننك مخرجده چچلماکی دور حرفی شین دور بونکا حرف التفشی
لار * وبرسی تکریر دور تعریفی اعادة الحرف فی المخرج دور یعنی
جده حرفی اعاده قلمقدور بوننك حرفی رادور مونی حرف التکریر
لار * لکن وقت قراءتده بو تکریر صفتندن احتراز لازم دور تکریردان
مةلك ننك طریقی تل ننك آرقەسنی حنك اعلی کا بیك محکم الصادق
ن دور راءننك خروجی وقتنده تل حرکةلانماسون اوچون * وبری
صفتی دور * تعریفی صوت یخرج من الخیشوم دور یعنی بورون
ندن چقغان تاوش دور حرفلاری اخفاء نونی واخفاء میمی دور *
مرین * اوشبو اورنك مذکور اولان صفات نیچه ؟ تعریفلاری نی ؟
رمی نیچك ؟ حرفلارنی ، قلقله قایسی وقتده بوله ؟ وقایو وقتده
لی راك بوله ؟ راءنی تکریردان سلامة قلمق طریقی نیچك ؟

﴿ بیت ﴾

ی اول فحثه شخص سکت مهموسه دور *
* باقی اون سکز حروفنك کلّسی مجهوره دور
تیله رعو بیننده حروف لن عمر *
* هم شدیده سی اجد قط بکت دور ای پسر
سی دور رعو حرفی بواوچن اضل ادبل *
* خص ضغط قظ علو دور ماعداسی مستفل
دایل ضاد طا ایله ظا تورتسی مطبقه دور *
* ماعداسی منفتح دور قطبجد قلقله دور

هم صفیر نڭ حرفی دور صاد ایله حرف زاء سین *
* استطاله حرفی دور ضاد هم تفشّی حرفی ش
حرف را تکریری طالب لازم آندن بل فرار *
* نون ایله میم غنّه حرفی زیرا خیشوم حظی

﴾ باب الترقیقات والتفخیمات ﴿

معلوم اوله مستعلیه حرفلاری که خص ضغط قظ حرفلاری ایدی بارچه
قالن اوقلور خصوصا بین لارنده اولان حروف مطبقه نی زیاده چه قالن اوقلو
اما حروف مستفیله نڭ لام ، الف ، راءدان ماعداسی نیچکه اوقلور *
بو اوچسی بعض اورنده نیچکه و بعض اورنده قالن اوقلور

﴾ باب اللام والالف ﴿

حرف اللام لفظة الله دان غیر یده بو اسه مطلقا نیچکه اوقلور الحمد ، اللطیف
کبی * اما لفظة الله نڭ لامی ضمه یا که فتحه صو نکنده بولسه قالن اوقل
والله ، عبد الله . کبی اکر کسره صو نکنده بولسه نیچکه اوقلور بالله
کبی * اما الف ماقبلنه تابع دور ماقبلنداکی حرف قالن اولسه کرك مستعلیه و
مستفله اولسون صو نکنداغی الف قالن اولور قال، وراودته، عند الله. داعی
لار کبی * اکر ماقبلنداکی حرف نیچکه اولسه الف هم نیچکه اولور عسی، حاسد.

﴾ تمرین * حروف مستعلیه نیچك اوقله ؟ حروف مستفله نیچك اوقل
لام لفظة الله ده نیچك ؟ غیریله نیچك ؟ مثالی ؟ الف نیچك ؟ مثال لاری نیچ

﴾ بیت ﴿

حرف استعلا قالن دور نیچکه اولور مستفل *
* لیك لام ایله الف را مختلف دور آنی بـ

وفتحه صونکنده لام لفظ الله قالین *

* غیر لاملار نیچکه همچو وَالله لله لین

ی قالن اولسه الف قالن اولور کالعصا *

* قبلی نیچکه اولسه نیچکه اولور اول مثل عسی

﴿ باب حکم الراء ﴾

متحرك اولور یا ساکن اولور اگر متحرك اولسه یا مکسور اولور یا اولماس

ر مکسور اولسه نیچکه اولور بالبر کبی * اگر مکسور اولماسه بلکه

مضموم یا مفتوح اولسه قالن اولور الرّب الرّوح کبی * اگر ساکن اولسه

قبلی یا مکسور اولور یا اولماس * اگر مکسور اولسه ما بعدنده حرف

استعلاء اولور یا اولماس * اگر حرف استعلاء اولسه اول حرف استعلاء

مکسور اولور یا اولماس * اگر مکسور اولماسه قالن اولور مرصاد کبی *

اگر مکسور اولسه نیچکه هم قالن اولماق جائزدورفی فرق کبی * اگر ما

بعدنده حرف استعلاء اولماسه ماقبلی نینك کسره سی یا اصلی اولور یا عارضی

اولور * اگر اصلی اولسه یارا ایلان بر کلمه ده بولور ، یا ایکی

اولور * اگر بر کلمه ده اولسه نیچکه اولور فرعَون کبی

کلمه ده اولسه قالن اولور رَبّ ارجعُون کبی * اگر ما ؤ اوغیر استعلاء

عارضی بولسه بر کلمه ده اولسون یا ایکی کلمه ده اول مکسور

ارجع . ان ارتبتم کبی * اگر ما قبلی مکسور او

یا مضموم یا مفتوح اولور اگر مضموم یا مفتوح اولا

وانظر کبی * اگر ماقبلی ساکن اولسه اول سا

یاء اولور * اگر حرف یا اولسه مطلقا نیچکه ا

في كلمة الذر قيق مثل فرعون

في كلمة التفخيم كمرصاد

في كلمة التفخيم

ورو قفا

بالكسر

وفرطاس

خبير . كبى وقف حالنده اكر غير يا اولسه آننك ماقبلى يامكسور اولو
يامفتوح يامضموم اولور * اكر مكسور اولسه نيچكه اولور حِجْر كبى و
حالنده اكر مفتوح يا مضموم اولسه قالن اولور اَمْر صَبْر كبر * و
حالنده * معلوم اوله كه راء ساكن اولوب ماقبلى هم ساكن اوله تورغ
ماده لار وقف حالنده دور وصل حالنده بولماس مكر قراءة ابو عمر ايل
ادغام كبيرده بعض ماده لارده بولور ذكْر رحمة ربك كبى * لكن ا
تقديرده ساكنه تفخيم ترقيقده مُدغم فيه اولان راغه تابعدور

والد
كبى * اما الف د
مستقل اولسون صو
لار كبى * اكر ماقبلنى ا

تمرين * هر و
لام لفظة الله ده نيچك ؟

حرف استعلا قالن دور

*

الراء

الراء

متحرك

ساكن سواء في الوقف اوغيره

مكسور

غير مكسور

اماقبله متحرك اوساكن

مكسور: فحكمه الترقيق كرزق

غير مكسور: اي مفتوح او مضموم فحكمه التفخيم كرقم ورزقوا

مكسور اوغير مكسور هو غير ياء اوياء

ياء: فحكمه الترقيق كبصير وخير وطير وقفا

غير ياء: ماقبله مكسور فحكمه الترقيق مثل ذكر وقفا

اوغيره اي مفتوح او مضموم فحكمه التفخيم كالبحر والطور والامر والصدور وقفا

غير مكسور: اي مفتوح او مضموم فحكمه التفخيم مثل الركز وبرق

مكسور: كسرته عارضية فحكمه التفخيم مثل النار تبتم ارجعي

اواصلية: متصلة / منفصلة فحكمه التفخيم مثل رب ارجعون اي لكون الراء والكسرة في كلمتين

متصلة: امابعده حرف استعلاء

غير مكسور فحكمه التفخيم كمرصاد وقرطاس

مكسور فحكمه جواز التفخيم والترقيق مثل فرق

اوغير استعلاء فحكمه الترقيق مثل فرعون

اوعارضية التفخيم مثل ارجعي الى النار تبتم

كاعرزنك ايكنجي طرفندا بو جهتلك يازلغان تقسيم

...سور

...الراء اوغير استعلاء

استعلاء اوغير استعلاء

...سور مكسور تفخيم كمرصاد

كسرة ماقبل الراء اصليه اوعارضية

...تصل اومنفصل اي يكون الكسرة والراء في كلمتين مثل رب

ارجعون فحكمه التفخيم

اي يكون الكسرة والراء ...

بیت فی الراء

قالن اولور را اولورسه ضمه‌لی وفتحه‌لی *

* یاکه ساکن اولسه قبلی فتحه‌لی یاضمه‌لی

یاکه قبلی مکسور اولوب کسره‌سی عارض اولور *

* یاکه مرصاد کبی بعدی حرف استعلا اولو

یاکه را و کسرهٔ اصلیه اولور منفصل *

* اختلاف وار کسره اولسه حرف استعلاده ب

یاکه وقفا ساکن اولوب قبلی ساکن غیر یاء *

* قبل قبلی فتحه یاضمه اولور ای ازکیا

مثل روح ثم رب ثم وانحر هکذا *

* ثم وانظر ثم ارتابوا ومرصاد کبی

ثم یارب ارجعونی ثم فرق بالخلاف *

* ثم امر والصدور وقفا غیر اختلاف

نیجکه اولور مکسور اولسه یاکه ساکن قبلی هم *

* کسر اصلی اولسه بعدی غیر استعلای عن

یاکه ساکن اولسه قبلی ساکن اولوب حرف یا *

* یاکه قبل قبلی مکسور ساکن اولسه غیر یا

مثل رزق ثم ارث ثم وقفا یا اولسه *

* مثل طیر ثم ذکر میزنها بالعدد

٣ النون الساکنه

﴿ باب الضمير ﴾

ضمیر ننك یعنی ه ننك ماقبلی مضموم یامفتوح اولسه صو نكنده واو مديه
یر اولنور مثالی عنده وماله . کبی مکر قراءة عاصم ده حفص روایتی
ره سورة الزمر ده وان تشکروا یرضه لکم ده واو تقدیر قیلنماس اکر ما
ی مکسور اولسه صونکنده یاء مديه تقدیر اولنور مثالی به ' من عنده .
ی بو هاء صونکنده واو یاکه یا تقدیر قیلونی قراءلار صله دیرلار اکر ها ننك
لی یاکه مابعدی ساکن اولسه لار هیچ شیء تقدیر قلنماس حرکتی
ن حالنچه اوقاور . مثالی عليه ، وفيه ' وله الحق ' کبی مکر قراءة عاصم ده
ایة حفص اوزرینه سورة فرقانده فيه مهانا ده یاء مديه تقدیر قلنور *
ئن لم ینته مانفقه کبی ده صله قلنماس هاسی ضمیر اولمادغیچون

﴿ تمرین ﴾

الضمیر ننك ماقبلی مفهوم یامفتوح بولسه نیچك اوقله ؟ مکسور اولسه
یك اوقله ؟ ماقبلی یاکه مابعدی ساکن اولسه نیچك اوقله ؟ قراءة عاصم ده
مذکورکا خلاف اوقله تورغان اورنلار بارمی ؟ لئن لم ینته مانفقه ده
ك صله قلنمای ؟

﴿ بیت ﴾

ضمیر نـك قبلـی اولسه فتحه لی یاضمـه لی *
* واو ساکن ملحـق اولور آنی بخشی بلـه لی
لی مکسور اولسـه یاء ساکنه لاحق اولـور *
* ساکن اولسـه قبلی یاکه بعدی حالنچه اولـور

عنده وماله ومابه ماسى كبى *

* هم كذلك وعليه وله الحق كبى

﴿ باب الوقف باعتبار حركات آخر الكلمة ﴾

وقف تعريفى قطع الصوت مقدار زمن التنفس يعنى صولو
آلمق قدرى تاوشنى قطع قلمق دور * يادة قطع الكلمة
عما بعدها مقدار زمن التنفس دور * وقف اوج تورلى دور
اسكان ، روم ، اشمام . دور * تمام حركة ايلان وقف خطادور
كرچه وقف اضطرار واقع اولسه ده حركة دان احتراز لازم دور *
اما وقف ده اصل اسكان دور * اسكان تعريفى اسقاط كل
الحركة دور . يعنى حركة ننك كلسنى تاشلامق دور * روم
تعريفى اتيان بعض الحركة بصوت خفى دور يعنى حركة ننك
بعضسنى صوت خفى ايلان كيتورمك دور * اشمام تعريفى
ضم الشفتين بعد السكون دور يعنى سكون صونكنك ايكى
ايرننى قوشمق دور اما اسكان كلمه ننك آخرنك اولان حركة ننك
هر قايوسنده جائز دور اما روم ضمه ايلان كسره ده جائز
فتحه ده جائز توكل دور * اما اشمام ضمه دان غيرينده جائز
توكل دور مد عارض بابنك بيان قلندى نستعين ' الله الصمد '
كبى ده اوج تورلى وقف ده جائز دور يعنى اسكان ده روم ده
اشمام ده جائز لكن اولكسنده مد عارض داغى طول توسط
قصر اعتبارى ايلان يدى تورلى جائز دور كيلاچك مثال لارده
هم فهم قيلاسن يوم الدين ، بالعباد كبى ده اسكان '

م الفرق بين الروم والاختلاس ان الروم ابقاء ثلث الصوت وازالة ثلثيه والاختلاس ازالة ثلث الصوت وابقاء ثلثيه منه

ـه جائزدور * العالمين بالمتقين كبی ده اسكان دان ماعداسی جائز
دور * اَمّاهاء ايلان يازلمش تاء التأنيث ده هاءساكنه ايلان وقف اولنور
شمام جائز توكل دور نعمة ، رحمةكبی * اكر تآطويله ايلان يازلمش
تاء ايلان وقف اولنوب روم اشمام هم جائز اولور نعمت رحمت كبی *
وقف اولان حرف ننك آخرنده الف يازلمش ايسه الف ايلان وقف اولنور
ـه وصل حالنده اول الف اوقولماسونده تنوين صونكنده يازلمش الف لار
عزيزا ، حكيما ؛ طويلا كبی لارده * بولارده روم اشمامغه طريق
دور * اوشاندای وقف ميم جمع لارده يا حركة عارضيه لارده اولسه اسكان
ماعداسی جائز توكل دور . اَنتمُ ' منكمُ ' كبی ده واَنْذِرِالنَّاسَ ' ننك
ـنده لم يكن الذين ننك يكن ده وقف كبی

﴿ تمرين ﴾

ـی تعريفی ؟ مفهومی ؟ وقف نيچه تورلی ؟ نی لار ؟ اسكان تعريفـی
ـمی ؟ روم تعريفی ؟ مفهومی ؟ اشمام تعريفی مفهومی ؟ بولار قايو
ـلارده جائز وقايو اورنلارده جائز توكل ؟ مثال لاری نيچك ؟ تاء التأنيث ده
ـی نيچك ؟ عزيزا حكيما كبی تنوين صونكنده الف يازلغان كلمه لارده وقف
ـك ؟ انتم منكم ، كبی ميم جمع لارده دخی وانذر الناس ننك راسی '
ـكن الذين ننك اولكی نونی كبی ، حركة عارضه اولان حرف لارده نيچه
ـلی وقف جائز ؟

﴿ بيت ﴾

ـی اُولُورسه خالی ايرماس اوچ قسم دان ای اخی *
* اسكانيله روم اشمـام بونی آنكلاغـل دخـی

معلوم اولا که بعض لار دیمشلار که انعمت علیهم ده وقف جائز توکل بلکه
وکفردور اوشاندن اق والسماء ذات الرجع ده وقف نمازی مبطل دور تعمد اوقف
جفر دور دیمش لار بو قول باطل دور بلکه هر ایکسی رأس آیة اولدقندن وقف
موازی متفق علیه دور بلکه بعض لار عندنده سنة و بعض لار عند
سنحب دور (منه) علماء وقف

اسکان اولسه حرکاتی کلا اسقاط ایلا کل *
* روم اولورسه حرکاتنک بعضن اتیان ایلا کل
اشمام اولور بعد اسکان ایکی ایرننک ضم قیلو *
* وقف ایلر سانک بل خطادور حرکة اتمام قیلو
ضمه کسره ده روم دور ضمه ده اشمام اولور *
* ضمه ایلان فتحه کسره اوچینک اسکان اولور
اسکانیله روم اشمام مثلی الله الصمد *
(فی مسند ده) * ساده اسکان عالمین تیک روم اشمام کالسند

اقسام الوقف باعتبار الاماکن

معلوم اوله وقف باعتبار الاماکن دورت قسم دور وقف تام، وقف کافی وقف حسن، وقف قبیح دور. زیرا که وقف کلام تام ده بولور یا بولماس * اکر کلام تام ده بولماسه یعنی مسند مسند الیه ننک ما بیننک بولسه وقف قبیح اکر کلام تام ده بولسه یعنی مسند مسند الیه ننک تمامی بعدنده بولسه یا مابعدینه تعلقی بولور یا بولماس * اکر تعلقی بولماسه وقف تام دور * اکر تعلقی بولسه یا معنا فقط بولور یا لفظا ومعنی بولور * اکر معنا فقط بولسه وقف کافی * اکر لفظا ومعنا بولسه وقف حسن دور * بو وقف لارننک احکامی. وقف قبیح ده اختیارا وقف جائز توکل

ننک حکمنی مطلق بیان قلوب خارج الصلوة وداخل الصلوةنی آیر معان دان معلوم بوله دور حکم هر قایو سنک بر بولوی بس داخل الصلوتده وقف قبیح واقع بولسه یا که رأس آیة دان غیر یلک وقف حسن واقع بولسه ما بعدنده ابتدا جائز اولمایانچه ما قبلندن اعاده لازم بولور * اما تمام آیةنی داخل الصلوة

ده تکرار مکروه دور (منه) معلوم اوله که بعض لار سورة فاتحه ده بعض اورنلک شیطان (
اسمی بار دیب شوندان احتراز اوچون الحمد ننک دال ننک الله ننک هاسنک الرحیم ننک

لك ننك كافنده ایکی ایاك ننك كاف لارنده . انعمت ننك تاسنده

...سدن ما بعدن ابتدا ده جائز توکل بلکه حالة اضطرارده وقف
...ما قبلدن اعاده قایتار وب ابتداء قلنور الحمد کا وقف کبی *
...م ایلان وقف کافی ده اختیار او وقف هم ما بعدندن ابتدا ده
...لور . وقف تام واولئك هم المفلحون کبی . وقف کافی
...وم الدین ، ونستعین کبی * وقف حسن ایکی تورلی دور
...شنده بولور یا آیه باشنده بولماس . اکر آیه باشنده
...ختیار او قفده هم ما بعدندن ابتداده جائز دور .
...عالمین ، الرحیم کبی * اکر آیه باشنده بولماسه
...اوقف جائز دور اما ما بعدندن ابتدا جائز توکل دور
...قلندن اعاده قلوب ابتدا قلنور الحمد لله کبی معلوم
...قرآن عظیم الشانده ترکی ایلان آثم اولناچی وقف
...یوقدور برمن بوتون قرآننی وصل ایلان اوقوب
...ه برکنه وقف قیلسه ده جائز دور دیمش لار * هم آیه
...دن . وقف ما بعدینه تعلقی بولسون یا بولماسون
...جائز دور حتی که بعض لار رأس آیه ده وقف مطلقا
...ر ، وبعض لار مستحب دور دیدیلار * اما ارباب
...امام سجاوندی کبی لار لفظا تعلقی اولان آیه باشنه لا
...ن قویوب وقفنی جائز کورسه لارده وصلنی اولی
...ن لار * رب العالمین ، الرحمن الرحیم ، کبی
...ین * وقف باعتبار الاماکن نیچه قسم ؟ نی لار ؟ نیچك

یعنی دلله
قلنسه ولە
حب ممالك
بولوب شیطا
ن اسمی اوقله
دیمش لار
بوده قول
باطل وغلط
صریح دور
امام علی
القاری جزری
حاشیه سنده
تصریح قلمش
دور بلکه هر
قایوسنده ده
وصل ایلان
اوقمق تیوش
دور لکن آخر
کلمه اوّل کلمه
اولوب فهم
لانورلك
اولماسون
مثلا ایا دیب
سکته قلوب
آندن کنعبد
کنستعین
دیکان کبی
اولماسون
اما اوّلنده
سکته قلمای وصل ایلان اوقسه هیچ ضرر یوقدور منه

اءتنن ان باشقه ده جائز توکل دور ﴿ تنبیه ﴾ ودخی مخفی اولمایه سورة
ودده بسم الله مجریها ده قراءة عاصم ده شعبه روایتی ایلان میم نك ضمی
رانك کسره سی ایله اوقلور * حفص روایتنده میم ننك فتحی ورانك هم
حه سی ایله اماله قلوب اوقلور * بو اماله ایلان اوقولغان تقدیرده رانی ترقیق
زم دور ﴿ تنبیه ﴾ ودخی مخفی اولمایه سورة فصلت ده یعنی حم السجده ده
عجمی وعربی ده قراءة عاصمك شعبه روایتی ایلان ایکی همزه نی ده تحقیق ایلان
وقلور * اما حفص روایتی ایلان همزهٔ ثانیه نی تسهیل ایلان اوقلور
﴿ تنبیه ﴾ ودخی مخفی اولمایه سورة الحاقه ده هاؤم کلمه سنده واودان غیری
همزه ایلان کنه اوقلورلر اول همزه کاف خطاب دان بدل قلنمش دور اصلنده
هاکم دور اسم فعل دور

﴿ تذییلات ﴾

تجوید لغة ده برشی نی کورکام قلمق دور * اصطلاحده یعنی تعریفی وهو
اعطاء الحروف حقها ومستحقها من صفاتها واخراجها من مخرجها من غیر تکلف ولا تعسف
یعنی حرف لارکا تکلف تعسف دان باشقه صفات لارندان اولان حقنی ومستحقنی
بیرمك ودخی کندی مخرج لارندان اخراج ایلامك دور حروف لارننك حقی
صفة لازمه لاریدور جهر شدة همس رخاوة استعلاء واستفال وغیر ذلك کبی
مستحقی اوشبو صفات لازمه لاردان پیدا اولان صفات لاردور مستعلیه نی تفخیم
ومستفله نی ترقیق وبعض رانی تفخیم وبعض رانی ترقیق کبی * تکلف دان
باشقه اولمق صفات حروف نی بیان ده وحروف نی مخرج دان اخراج ده مشقة دان
باشقه ادا قلمق دور * تعسف دان باشقه اولمق یعنی اداده طریق استقامة دان
افراط یا تفریط طرفنه خروج دان باشقه ادا قلمق دور یعنی ترتیل بلان اوقغانده

ى مبالغه قلودان وهم ربلان او قغانده ادماج وتخليط دان احتراز ايلان
زم دور * علم التجويد تعريفى علم يبحث فيه عن تحسين تلاوة
العظيم من جهة مخارج الحروف وصفاتها وترتيل النظم المبين باعطاء حقها
ادور
بيل * مخفى اولمايه اهل العلوم والعرفان قرآن عظيم الشأننى بلا تجويد
ى لحن ديه‌شلار دور بو لحن ايكى قسم دور لحن جلى ولحن خفى دور
ى تعريفى هو خطأ يعرض للفظ ويخل بالمعنى اوالاعراب دور يعنى
قه ياكه معنى كه مضر ولفظغه عارض اولغوچى خطادور مرفوع نى منصوب
نى مجهول اوقمق كبى * لحن خفى تعريفى هو خطأ يعرض للفظ ولا يخل
ى ولا بالاعراب دور يعنى معنا كه ده اعراب قه ده غير مضر ولفظغه عارض
ى خطادور اخفانى وغنه نى واقلاب نى ترك وتفخيم وترقيق لارنى ترك كبى
علماء كرام قرآن عظيم الشأننى تجويد ايلان اوقمق مطلقا فرض عين دور
التجويد حرام دور وآنكا مرتكب اولان آثم دور وعقاب شديد كه
ى دور ديه‌شلار * بو قول كه بناء لحن جلى ولحن خفى هر قايوسى حرام
ى اخفا واقلاب وادغام وغنه ومد كبى لارى ترك ايلان حرام غه مرتكب
ى عقاب شديد كه مستحق اولمق لازم بوله دور بو بيك حرج عظيم دور *
م على القارى عليه رحمة البارى حضرت لارى جزرى حاشيه سنده ديه‌ش
ى خفى حرام توكل آننك ايلان عقاب شديد كه مستحق توكل بلكه ترك
ب بوله دور بو قول كه بناء قرآن عظيم الشأننى تجويد ايلان اوقمق مطلقا
ى عين اولمايتچه بلكه لحن جلى دان احتراز قدرسى فرض عين اولوب
فى دان احتراز قدرسى مستحب اوله دور * ومع ذلك علما لارننك اختلافى

اولدقیچون هر شخص قه علم تجویدنی اوقوب تجویدنی یخشی بالکان استادغه قراءة ایتمک بیک لازم شی دور

تذییل

مخفی اولمایه قرآن عظیم الشان نی تلاوة وقتنده بقدر الامکان تغنّی وتحسین الصوت ایلان اوقمق مستحب دور * زیراکه حدیث شریف ده وارد دور زیّنوا القرآن باصواتکم دخی حسّنوا القرآن باصواتکم دیب یعنی قرآننی تاوش لارنکز ایلان زینة لانکز وکورکام لانکز دیکان معناده دور * دخی حدیث شریفده من لم یتغنّ بالقرآن فلیس منّا دیب وارددور یعنی قرآن نی غنا ایلان اوقمغان کمسنه بزدان ایمس دور دیکان معنی دور ودخی حدیث شریف ده مااذن الله لشیء مااذن لنبی یتغنّی بالقرآن دیکان اذن رضا وقبول معناسنده دور معناسی الله تعالی پیغمبرمز حضرت لاری ننک قرآننی تغنی ایلان اوقغاننه رضا اولدقی قدری هیچ شی کا رضا بولمادی دیکان سوزدور * دخی ده حضرت رسول صلی الله علیه وسلم ابوموسی الاشعری رضی الله تعالی عنه ننک کیچ قرآن اوقغاننی تنکلاب ایکنچی کون اوزینه دیمش که اعجبتنی قراءتک اللیلة کانّک اعطیت مزمارا من مزامیر آل داود معناسی عجب لاندردی مینی سننک بو کیچه قرآن اوقونک کویاکه سنکا بیرلمش دور حضرت داودنک مزمارلاریدن بر مزمار دیکان سوز مزمار اویون قورالی دور لکن موندہ مراد صوت حسن دور * بو سوزنی حضرت رسول دان ایشتکاچ حضرت ابوموسی دیمش که لو علمت بک لحبّرته تحبیرا یعنی یارسول الله سننک بولدغنکنی بلسام ایدی البتّة آرتق حسن صوت ایلان اوقور ایدم دیکان معناده تحبیر حسن الصوت معناسنده دور * ودخی حدیث شریفده حسّنوا القرآن باصواتکم